

Jacek Brdulak

ROMAN SOBIECKI, GABRIEL GŁÓWKA,
HANNA GODLEWSKA-MAJKOWSKA, AGNIESZKA WOJTCZUK-TUREK,
PRZEDSIĘBIORSTWO W ZRÓWNOWAŻONYM ROZWOJU,
OFICYNA WYDAWNICZA SGH, WARSZAWA 2023

RECENZJA

W połowie 2023 r. ukazała się ciekawa i niezwykle oryginalna książka czwórki autorów, którzy w latach 2019–2020 byli inspiratorami i kreatorami badań statutowych Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie SGH Warszawa, poświęconych zagadnieniom relacji opatrzonej zbiorczym tytułem: „Przedsiębiorstwo wobec wymogów zrównoważonego rozwoju”. Cel tych szeroko zakrojonych, interdyscyplinarnych, a czasami także międzykolegialnych badań naukowych prof. R. Sobiecki określił następująco: „Zidentyfikowanie problemów i warunków, które muszą zostać spełnione przez podmioty gospodarcze, w szczególności przedsiębiorstwa, aby współczesne osiągnięcia, w tym technologie cyfrowe, służyły całej ludzkości” (s. 11). Tym samym wieloletni projekt badawczy wpisał się w szeroką, międzynarodową dyskusję na temat kierunków rozwoju społeczno-gospodarczego, ograniczoności zasobów, szacunku dla środowiska oraz dylematów egzystencjalnych filozofii „być albo mieć”. Specjaliści ze Szkoły Głównej Handlowej wraz ze współpracującymi kolegami z krajowych i zagranicznych ośrodków naukowych wypowiedzieli się w tych kwestiach, a recenzowana monografia stanowi syntezę ich ustaleń.

Analizowane zagadnienia zestawione zostały w następujących blokach tematycznych:

1. Ekonomiczny oraz środowiskowy (ekologiczny) aspekt produkcji materialnej w kontekście mądrego, a więc zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego.
2. Społeczny, egzystencjalny wymiar działalności produkcyjnej o materialnym i niematerialnym (usługowym) charakterze.

3. Finansowo-inwestycyjne uwarunkowania zrównoważonego i produkcyjnego rozwoju jednostek gospodarczych.
4. Przestrzenne wymogi funkcjonowania przedsiębiorstw w globalizującej się gospodarce.

Wskazane tematy badawcze koordynatorzy naukowci podzielili na 16 zadań naukowych, które przedstawiono w omawianej monografii wraz ze wszystkimi zaangażowanymi realizacyjnie osobami. Specyfikacja analizowanych problemów daje całościowy obraz podjętego na taką skalę projektu badawczego. Należą do nich następujące zadania:

1. Współzależności mikro- i makroekonomiczne zrównoważonego rozwoju.
2. Problem „własność a dostępność” w kontekście zrównoważonego rozwoju.
3. Innowacje proekologiczne w praktyce funkcjonowania przedsiębiorstw w Polsce.
4. Regulacyjna rola prawa sprzyjającego spełnianiu przez przedsiębiorstwa wymogów zrównoważonego rozwoju.
5. Struktura i dynamika rynku energii jako determinanty zrównoważonego rozwoju.
6. Ekologiczne podejście do tworzenia łańcucha wartości.
7. Społeczny wymiar zrównoważonego rozwoju.
8. Społeczna odpowiedzialność biznesu w XXI wieku.
9. Przedsiębiorstwa rodzinne i ich znaczenie w życiu społeczno-gospodarczym.
10. Raportowanie społeczne, środowiskowe i na rzecz zrównoważonego rozwoju w sądach.
11. Finansowe i inwestycyjne uwarunkowania zrównoważonego rozwoju przedsiębiorstw.
12. Ryzyko pomijania wymogów zrównoważonego rozwoju w działalności przedsiębiorstw.
13. Rola rachunkowości zarządczej w raportowaniu zrównoważonego rozwoju.
14. Restrukturyzacja i bankructwa przedsiębiorstw w warunkach zrównoważonego rozwoju.
15. Inteligentne specjalizacje regionów wobec wymogów zrównoważonego rozwoju.
16. Miasta w działaniu na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Spektrum analizowanych przez specjalistów problemów jest niezwykle szerokie i trudno je szczegółowo omawiać w samej monografii, a tym bardziej w krótkiej recenzji. Należy jednak zaznaczyć, że autorzy w umiejętny sposób przedstawili z pomocą koordynatorów poszczególnych zadań badawczych

efekty naukowe i aplikacyjne przeprowadzonych prac. Otrzymaliśmy tym samym swoisty przewodnik monograficzny po wieloletnich, wielowątkowych, wielowarstwowych analizach naukowych w tak istotnej problematyce. Dlatego też omawiana publikacja powinna zainteresować wszystkich naukowców zajmujących się zrównoważonym rozwojem, praktyków gospodarczych zmuszonych do uwzględniania tej filozofii w codziennym funkcjonowaniu przedsiębiorstw produkcyjnych oraz osoby przygotowujące się do zawodowego wejścia w życie społeczno-gospodarcze.

Należy dodać, że w omawianej książce zadbano z dużą starannością o pełną informację faktograficzną związaną z relacjonowanymi wynikami badań naukowych. Czytelnik może odnaleźć tu nie tylko syntezę rezultatów analiz, ale także bez trudu nawiązać kontakt ze specjalistami i dotrzeć do publikacji związanych z przedmiotowymi badaniami statutowymi. Dowodem na to, że skutkowały one dziesiątkami publikacji o zwartym i artykułowym charakterze, jest zestawiona w monografii bibliografia. Zajmuje ona 30 stron (!) i znakomicie ułatwia każdemu poruszanie się w niezwykle złożonej problematyce zrównoważonego rozwoju podmiotów gospodarczych.

Podsumowując, na rynku wydawniczym ukazało się oryginalne sprawozdanie monograficzne z szeroko zakrojonych badań jednostek gospodarczych w warunkach zrównoważonego rozwoju. Wprowadza ono porządek, swoisty ład poznawczy, w przedmiotowej tematyce. Relacjonuje nie tylko osiągnięte rezultaty analityczne, ale także w naturalny sposób zachęca do kontynuowania badań naukowych w określonych, niezwykle istotnych dla życia społeczno-gospodarczego sferach. Może stanowić informacyjną podstawę dla opracowywania dalszych projektów naukowych związanych z rozwojem naszej przedsiębiorczości. Na marginesie należy dodać, że tematyka zrównoważonego rozwoju staje się obecnie tak powszechna, iż jest pojęciem-wytrychem używanym do określania wszystkich przejawów naszego życia społeczno-gospodarczego. Dlatego znaczenie omawianej publikacji sięga daleko poza poruszane problemy. Pozwala ona bowiem zamknąć pewien etap rozbudowanych badań nad uwarunkowaniami funkcjonowania przedsiębiorstw i bez aspiracji ich wyczerpania oszczędzić naukowcom energii i czasu przy formułowaniu dalszych założeń analitycznych w przedmiotowych rozważaniach. Książka potwierdza ich celowość, a nawet konieczność, z uwagi na rangę podnoszonych problemów.